

TALE VED ÅBNINGEN AF
MARTIN BODILSENS KALDAHLS S Udstilling:
'OTHER OBJECTS' I COPENHAGEN CERAMICS 27.9.12

Lars Dybdahl, Designmuseum Danmark

Også i Danmark har vi i de seneste årtier oplevet, hvordan grænselandet mellem kunst, kunsthåndværk og design har været – og stadig bliver – tæppebombet med udforskninger og forskydninger, med erobringer og proklamationer både i forhold til materialer, formmæssige spørgsmål og konceptuelle eller fortællende positioner.

Og kunsthåndværket som social og æstetisk modbevægelse til alt det industrielle og formålsrationelle er i samme postmoderne periode visnet hen. Til gunst for den selvbevidste tendens, der opfatter kunsthåndværket som helt fri kunst. Og det i en grad, hvor man nu gerne suverænt slipper enhver retorisk reference til brugsformer og funktionalitet og måske også bringer nye teknologier og materialer i udfordrende samspil.

De objekter – Other Objects – som vi i dag ser på Martin Bodilsen Kaldahls nye udstilling, kan i høj grad aflæses som manifestationer af en sådan helt kunstnerisk fri opfattelse. Den kunstnerisk frie position kan ved den ene pol være episk fortællende, narrativ – her kan keramikeren kunstner-ego have en skulpturaliseret historie på hjerte, og ved den anden pol, som vi altid har set det hos Martin, have et stærkt fokus på det rent formelle og det visuelle.

Ved denne pol er kunstner-egoet ikke så styrende for aflæsningen – tolkningen og associationerne lægges i højere grad over på betragteren af det keramiske objekt – som vi netop oplever det på Martins udstilling. Og typisk for dette er titlerne på Martins keramik bestemt ikke overspillede og dirigerende, mere konstaterende og ret neutrale. Men vær opmærksom på titlerne på objekterne i dag – de antyder måske en forandring.

Vi kender Martins produktion med tingenes organiske, elastiske former og stramme, grafiske dekorationer af

ornamental karakter. Vi erindrer også den geometriske prægnans i de skarpe afskæringer på hans organisk formede værker og de skarptrukne grænselinjer mellem objekternes glaserede og uglaserede partier. Ligesom vi kender hans udtryksstærke arbejde med det rytmiske. I alt dette har vi oplevet objekterne som animerede, vitale former med poetisk korrespondance til menneskekroppen, følelserne og vores mentale tilstande.

Meget af dette oplever vi også i Martins ting i dag, men det er i iøjnefaldende, at beholderformer er helt fraværende som reference. Den abstrakte krukke som medie for kunstneriske friløb er ikke aktuel i tingene foran os, den formbearbejdede og dekorerede beholder har forvandlet sig til autonom skulptur.

Som udstillingens objekter står på deres afstemte, farvesatte skiver agerer de på to tematiske felter: der er knudeforløbene og der er træstammernes formfigurer.

Ornamentet, der tidligere på Martins ting har gået stramt i ét med formen i form af striberne, og senere bugtede sig ud på beholderformerne, agerer nu i knudeformerne som helt selvstændiggjorte objekter, der slynger sig i rummet og tidens fire dimensioner. Det er voluminøse knudeorganismer, hvis forløb ved nærmere eftersyn giver oplevelse af en vis ustabilitet.

Den store hvidglaserede knude skjuler, hvorledes den er konstrueret; mens den anden knude antyder forklaringen: den er bygget op af ekstruderede lerrør, skåret op i mindre stykker og sat sammen og derefter modelleret ud til en rumskabende sanselig kropslighed – husker I japaneren Tajiris store, monumentale knudesulpturer fra 1960'erne – målt med kompleksiteten i Martins knuder var det rene spejderøvelser!

Det var Thorvald Bindesbøll, der introducerede modernitetens form- og tegnmæssige kompleksitet i den danske kunstnerkeramik. Tænk på hans sortlige, gule og cremehvide fade fra omkring 1900 – her blev gule firkanter og kantede og vinklede linieforløb til en form for installerede fremmedlegemer, en form for kultur over for det organiske i de ornamentslyngede forløb.

I dag ser vi en lignende konfrontation af natur og kultur i Martins træstammeskulpturer. Det kontraststærke møde mellem det tegn for natur, der ligger i Martins direkte afstøbning af træstammerne med deres knortede bark, og de tegn for kultur, træstammerne danner spændingsrige synteser med. Det er regulære geometriske genstandsformer, vi måske kan identificere som industrielle bygningskomponenter eller se som elementer af hverdagsagtig, industriel produktkultur. Kulturelle spor er også de brede fuger, der står som materielle spor efter afstøbningens egen proces, ligesom de metalliske sortblanke glasurer ligger langt fra enhver naturassociation.

Martin vil måske nok selv forklare det som et arbejde med det rent formelle. Men byder de skakbrikagtige skulpturer sig ikke til med andre betydningsmuligheder? I hvert fald vækker de tanker, eksempelvis om kunsthåndværkets sammensatte position i dag:

Handler træstammeskulpturerne måske om umuligheden af den noget troskyldige naturdyrkelse i den gamle kunsthåndværksbevægelse og udtrykker de en ny selvbevidst overbevisning om kunsthåndværkets kunstneriske værdi? En overbevisning og en praksis, der bryder op fra det ørkesløse i kunsthåndværkets næsten misundelsesprægede og århundredegamle ambitioner i forhold til den frie billedkunst.

Og peger Martins ofte digitalt skitserede ting og deres nye 'industrielle komponenter' ikke mod nye former for åbninger i kunsthåndværket, åbninger mod det hverdagslige, nu i kunsthåndværkets potentielle samspil med design og arkitektur. Her aftegner sig nye platforme, gjort muligt gennem de muterende materialers skelsættende nye potentialer og de animerende muligheder i den digitale teknologi som formpotenserende og afklarende værktøj.

Stort tillykke med dit værk Martin!